

development of agriculture and agro-industrial complex. Cluster development is becoming a way to increase the competitiveness of regions. The possibility of cluster formation is influenced by the geography of the region, sectoral advantages of its economy, as well as beneficiaries of state or regional financial support (cluster members) subject to their internal cooperation. The current structure of agricultural production includes not only the low competitiveness of many types of agricultural goods, but also the possibility of effective cooperation of agricultural organizations, peasant (farmer) farms and households. The cluster approach to the organization of agricultural production should be considered as a modern way to increase the competitiveness of enterprises of various organizational forms, ensuring the socio-economic development of territories. Competition should be considered the basis in the structure of the cluster formation mechanism, because its underestimated role will slow down the process of cluster formation. All elements of the cluster formation mechanism are interconnected, there is a close connection between them and a significant impact on each other. The general target orientation of all interconnected elements in the cluster formation mechanism is traced - realization of economic interests of all cluster participants, as well as exhaustion of cluster potential of the territory. The cluster should pay special attention to the production of products that are potentially competitive in local, regional, as well as national and global markets.

Key words: agrarian sphere; cluster; competition, cluster approach; economic development; regional features.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2021 р.

Бібліографічний опис статті:

Літвінов Д. О., Денисюк Т. В. Кластерний підхід щодо розвитку аграрних підприємств регіону. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 4. С. 56-61.

Litvinov D., Denysiuk T. Cluster approach to the development of agricultural enterprises in the region. Actual problems of innovative economy. 2021. No. 4, pp. 56-61.

УДК 332:330.31:796.5:005.52; JEL classification: G18, H30, H51, H61, I00
DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-4-11>

РОМАНЕНКО Сергій Степанович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри спортивних ігор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, ORCID ID: 0000-0002-4446-9244

РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Романенко С. С. Регіональні пріоритети спортивно-оздоровчої діяльності в Україні.

Реформа децентралізації дає можливість місцевим органам влади, не очікуючи вказівок від вищих інституцій, виявляти ініціативу, планувати та розвивати спортивно-оздоровчу діяльність на свої території. Варто зазначити, що на сьогодні рівень розвитку фізкультури і спорту, а також самої спортивної індустрії є одним з критеріїв формування конкурентних переваг, що свідчить про якість життя населення у регіоні та стимулює розвиток людського потенціалу, сприяє активізації міжрегіональних та міжнародних контактів, слугує одним із засобів мобілізації населення та створення позитивного соціального клімату, стимулює розвиток супутніх сфер, зокрема туризму.

Метою статті є дослідження регіональних пріоритетів розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні.

Результати. Досліджено регіональні пріоритети розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні. Аналіз обсягів фінансування фізкультури і спорту показав різноспрямованість тенденцій, що спостерігалися у регіонах. У більшості регіонів обсяги фінансування даної сфери скоротилися у 2020 році порівняно з попереднім періодом. Визначено, що більш, ніж на 15% скоротилося фінансування досліджуваної сфери в Кіровоградській (-74%), Тернопільській (-35,2%), Черкаській (-29,5%) та Рівненській областях. У той же час збільшилося фінансування в Донецькій (+46%), Запорізькій (+53,7%), Івано-Франківській (+30%) та Чернігівській (+14%). В інших регіонах зміни у фінансуванні протягом року не настільки суттєві.

Висновки. Наголошено, що незважаючи на структуру фінансування, розвиток спортивно-оздоровчої сфери наразі залежить насамперед від діючої гуманітарної політики та фінансової спроможності регіонів щодо її реалізації. Проаналізовано, що у 2020 році найвищим є рівень фінансової незалежності у фінансуванні сфери фізкультури і спорту у Київській, Тернопільській, Чернівецькій та Херсонській областях, де понад 90% бюджету спорту фінансується за рахунок коштів місцевих громад. Найбільш успішними у контексті залучення позабюджетних коштів на розвиток спорту є Хмельницька, Запорізька, Рівненська, Одеська та Донецька області, у яких понад 5% надходжень забезпечуються із зовнішніх джерел. Основними регіональними пріоритетами розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в сучасних умовах є: створення нових спортивних об'єктів, завершення розпочатих у попередніх періодах робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів, які виконувалися за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво / реконструкцію палаців спорту та спортивних басейнів.

Ключові слова: регіональні пріоритети, спортивно-оздоровча діяльність, фінансування фізкультури і спорту, молодь.

Постановка проблеми. Реформа децентралізації дає можливість місцевим органам влади, не очікуючи вказівок від вищих інституцій, проявляти ініціативу, планувати та

розвивати спортивно-оздоровчу діяльність на своїх територіях. Варто зазначити, що на сьогодні рівень розвитку фізкультури і спорту, а також самої спортивної індустрії є одним з критеріїв формування конкурентних переваг, що свідчить про якість життя населення у регіоні та стимулює розвиток людського потенціалу, сприяє активізації міжрегіональних та міжнародних контактів, слугує одним із засобів мобілізації населення та створення позитивного соціального клімату, стимулює розвиток супутніх сфер, зокрема туризму. Окрім того, наявність та будівництво сучасних об'єктів інфраструктури у регіоні створює мультиплікативний ефект для інвестування у розвиток інших інфраструктур (туристичної, фінансової, інфраструктури зв'язку), що позначається на розвитку інвестиційного потенціалу регіону загалом, зростанні кількості робочих місць та бізнес-активності.

Основним завданням регіонального управління сферою спортивно-оздоровчої діяльності є забезпечення на відповідній території ефективної реалізації державної політики та Стратегії розвитку фізкультури і спорту з урахуванням регіональних чинників та особливостей, збалансування історичного досвіду та сучасних інноваційних тенденцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні попередньо досліджували відомі вчені, зокрема: К. Богатирьов, І. Бошинда, І. Іртищева, Ю. Наумко, М. Стегней, Р. Сіренко, В. Солопенко, М. Третякова, І. Лапичка, С. Цимбалюк та ін. В сучасних умовах пандемії постає питання щодо поглиблення дослідження регіональних пріоритетів розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні як основ зміцнення здоров'я населення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження регіональних пріоритетів розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблемними питаннями розвитку спортивної інфраструктури у регіонах залишається їх технічний стан, диверсифікованість за видами спортивної діяльності, недостатній рівень використання наявного потенціалу, невідповідність соціальним потребам та сучасним трендам розвитку спорту.

Як зазначають експерти Українського інституту майбутнього, «Загальна кількість спортивних споруд охоплює також інфраструктуру навчальних закладів (спортзали, поля), яка використовується неефективно – тільки учнями (студентами) у навчальний

час, для громадського користувача вони заблоковані. Інфраструктура для професійного спорту не використовується для фізичної активності й аматорського спорту. До того ж, за методологією Мінспорту, якщо спортивний майданчик має футбольне поле, турніки, бігову доріжку – все це враховується як різні спортивні споруди і дублюється в різних групах інфраструктури, тобто фактично кількість спортивних споруд в Україні набагато менше, ніж 95 тис. Важливою є якість інфраструктури. ДЮСШ, школи вищої майстерності і більшість інших споруд залишилися у спадок від СРСР – їх багато, але стан інфраструктури незадовільний, обладнання та самі будівлі вимагають модернізації» [1].

Базовим орієнтиром розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у регіонах є забезпечення умов для спортивних занять людей з раннього дитинства, виховання у молоді любові до спорту та культивування престижності спорту, формування відповідної культури, що здійснює вплив на вибір людини протягом усього життя.

Як зазначає науковець Сіренко Р. Р., «фізична культура і масовий спорт мають бути обов'язковим компонентом середньої та вищої освіти і забезпечити всебічний розвиток особистості. Обов'язком вищих навчальних закладів є створення умов для фізичного виховання студентів, здійснення спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Заняття фізичною культурою і спортом повинне здійснюватися відповідно до навчальних програм і стандартів, а спортивні змагання бути невід'ємною складовою навчального процесу. Медичне та кадрове забезпечення навчально-виховного процесу, моніторинг фізичного стану та здоров'я молоді є важливими напрямками роботи з розвитку шкільної та студентської фізичної культури та спорту» [2].

Аналізуючи рівень залученості молоді до занять фізкультурою і спортом у закладах освіти (дошкільної, середньої, професійно-технічної та вищої), слід зазначити порівняно низький відсоток охоплення молодшого покоління фізичною активністю та наявність регіональних асиметрій за даним показником (рис. 1).

Найвищий рівень залученості молоді до спортивно-оздоровчої діяльності (понад 75% всі учнів, студентів та вихованців) спостерігається у Херсонській, Одеській, Вінницькій та Івано-Франківській областях. Найнижчими (менше 30%) є показники майже половини регіонів України. Такі диспропорції свідчать про недостатню увагу, що приділяється

розвитку фізкультурно-спортивного виховання як у розрізі регіонів, так і у різних закладах освіти. Вирішення даної проблеми потребує розроблення дієвих регіональних

програм розвитку спортивно-оздоровчої діяльності, належного фінансового і кадрового забезпечення та моніторингу.

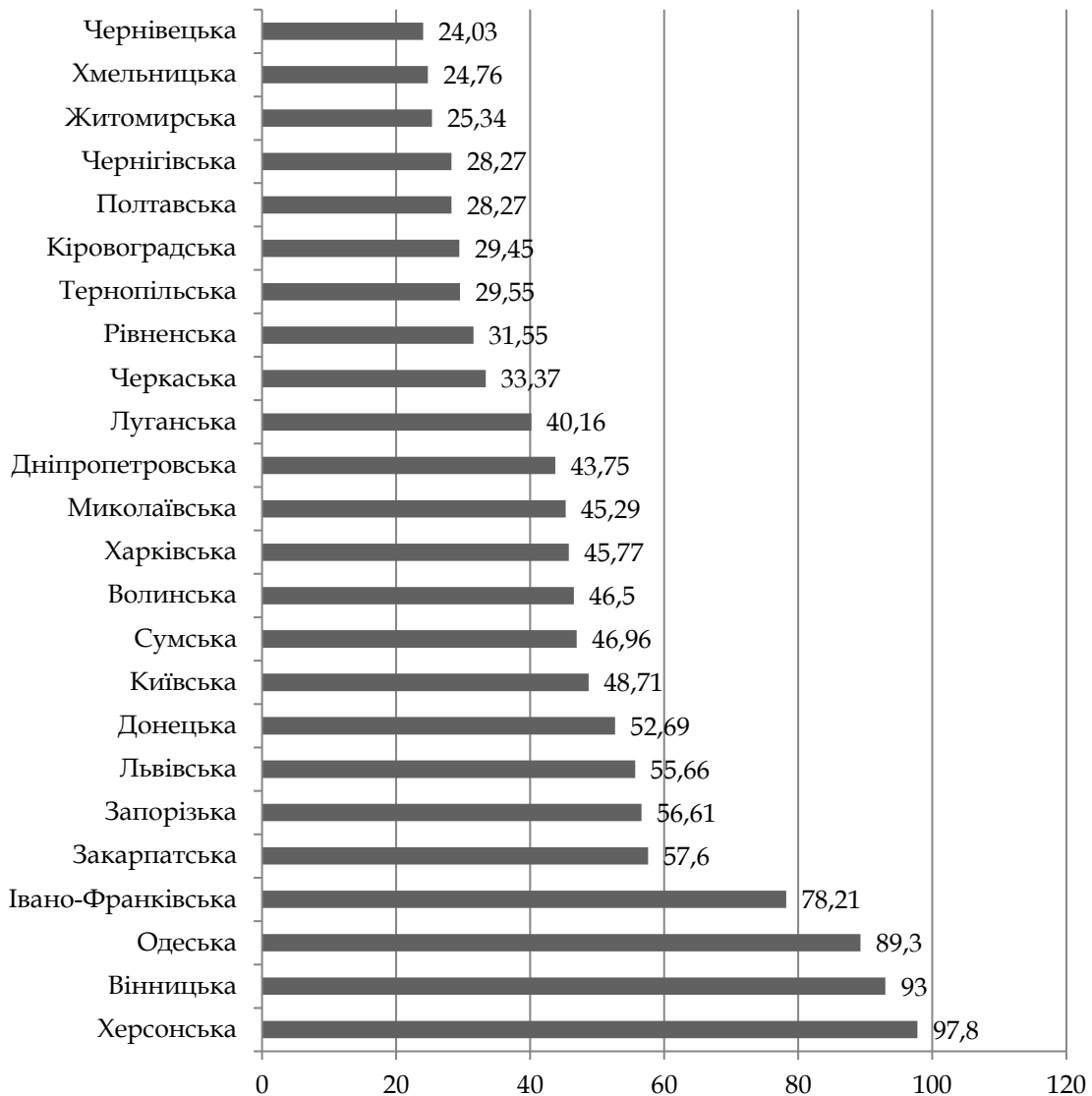

Рис. 1. Питома вага молоді, що займається спортивно-оздоровчою діяльністю у закладах освіти по регіонах, %

Безумовно, однією з базових проблем, що стримує активізацію та розвитку процесів спортивно-оздоровчої діяльності у всіх сферах людського розвитку, є другорядність даної проблематики у порядку денному сучасних проблем регіонального управління, відсутність чіткого розподілу повноважень та завдань у сфері фізкультури і спорту між різними інституціями та недостатній рівень фінансового забезпечення.

Як зауважує Солопенко В. В., «за обсягами річних видатків з усіх джерел фінансування з розрахунку на одну особу Україна майже у 30 разів поступається Фінляндії, у 15 разів – Японії та Австралії, у 10 разів – Німеччині. На розвиток фізичної культури і спорту традиційно виділяється з державного

бюджету 0,5%, а з регіональних – 1,5-2% від їх видаткової частини, що у 3-4 рази менше середньоєвропейських показників [3].

В Україні бюджетне фінансування спортивно-оздоровчих послуг, що являє собою надання з бюджету у безповоротному порядку коштів на видатки, пов'язані із здійсненням державних замовлень, виконанням державних спортивно-оздоровчих програм, утриманням державних і комунальних установ та організацій спортивно-оздоровчого характеру, ґрунтується на двох основних принципах: плановості виділення та цільовому характері використання коштів [4, с. 98].

В умовах децентралізації значна частина коштів державного бюджету на розвиток спортивно-оздоровчої діяльності

перерозподіляється через бюджети територіальних громад. Так, у 2020 році фінансування спортивно-оздоровчої діяльності (82% коштів) здійснювалося через місцеві бюджети, у тому числі 76% – через бюджети об'єднаних територіальних громад. Порівняно з попереднім 2019 роком, питома вага прямого бюджетного фінансування загалом по регіонах скоротилася з 14 до 12%.

Ще однією тенденцією, що спостерігається у фінансуванні розвитку спорту в регіонах, є скорочення обсягів та питомої ваги позабюджетних коштів у структурі джерел. Зокрема, лише а 2019-2020 роки загальний обсяг позабюджетного фінансування скоротився на 247155,9 тис грн, а його питома вага у структурі фінансування взагалі по регіонах з 6,8 до 4,1%. Серед іншого, це пов'язано насамперед з карантинними обмеженнями, що зумовили суттєве скорочення прибутків спортивних організацій від продажу квитків, організації масових спортивних заходів та отримання виплат за рекламу. Також скорочення позабюджетних надходжень свідчить про неефективність економічної політики та

діючих організаційно-правових механізмів регулювання відносин на ринку спортивної індустрії. У розрізі регіонів у 2020 році спостерігаються різні структурні співвідношення основних джерел фінансування сфери фізкультури і спорту. Обсяги та структура фінансування фізкультури і спорту у регіонах України наведено у табл. 1.

Аналізуючи обсяги фінансування фізкультури і спорту, можна зробити висновок щодо різноспрямованості тенденцій, що спостерігалися у регіонах. У більшості регіонів обсяги фінансування даної сфери скоротилися у 2020 році порівняно з попереднім періодом. Більш ніж на 15% скоротилося фінансування досліджуваної сфери в Кіровоградській (-74%), Тернопільській (-35,2%), Черкаській (-29,5%) та Рівненській областях. У той же час збільшилося фінансування в Донецькій (+46%), Запорізькій (+53,7%), Івано-Франківській (+30%) та Чернівецькій (+14%). В інших регіонах зміни у фінансуванні протягом року не настільки суттєві.

Таблиця 1

Фінансування фізкультури і спорту у регіонах України у 2020 році

Регіони	Використано коштів, усього	Приріст % до 2019	У тому числі, %		
			Державного бюджету	Місцевих бюджетів	Позабюджетних надходжень
Вінницька	350725,8	8,2	17,8	79,5	2,7
Волинська	251249,4	-2,4	11,6	86,8	1,6
Дніпропетровська	1287661,0	3,6	9,9	86,6	3,4
Донецька	1049843,0	46,8	13,6	80,9	5,5
Житомирська	277954,6	5,7	11,7	88,3	0,0
Закарпатська	208893,8	13,6	25,2	74,3	0,5
Запорізька	513985,6	53,7	21,7	72,5	5,8
Івано-Франківська	241168,4	30,9	15,4	84,5	0,1
Київська	402584,7	-0,1	1,9	98,1	0,0
Кіровоградська	50291,7	-74,3	6,8	91,5	1,7
Луганська	210880,2	2,3	27,3	71,2	1,5
Львівська	484435,3	1,4	17,4	78,2	4,4
Миколаївська	309851,2	9,0	6,9	91,1	2,0
Одеська	445701,3	17,9	8,2	84,9	6,8
Полтавська	346945,7	-2,7	8,3	90,7	1,1
Рівненська	347629,4	-19,7	26,7	66,8	6,5
Сумська	222292,6	6,9	9,5	88,6	1,9
Тернопільська	129677,1	-35,2	2,0	96,6	1,4
Харківська	772547,5	-9,1	9,6	89,5	0,8
Херсонська	238811,8	9,0	1,3	93,9	4,7
Хмельницька	186506,3	-3,3	26,6	62,9	10,5
Черкаська	194798,0	-29,5	11,6	86,9	1,6
Чернівецька	115247,8	6,4	2,1	96,3	1,6
Чернігівська	242876,2	14,1	19,4	76,9	3,7

*Джерело: розраховано автором за даними [5]

Зважаючи на структуру фінансування, розвиток спортивно-оздоровчої сфери наразі залежить насамперед від діючої гуманітарної політики та фінансової спроможності

регіонів щодо її реалізації. У 2020 році найвищим є рівень фінансової незалежності у фінансуванні сфери фізкультури і спорту у Київській, Тернопільській, Чернівецькій та

Херсонській областях, де понад 90% бюджету спорту фінансується за рахунок коштів місцевих громад. Найбільш успішними у контексті залучення позабюджетних коштів на розвиток спорту є Хмельницька, Запорізька, Рівненська, Одеська та Донецька області, у яких понад 5% надходжень забезпечуються із зовнішніх джерел.

На сучасному етапі ОТГ перейшли на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та мають право отримувати з державного бюджету кошти на формування спортивної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку територіальної громади. Головним розпорядником коштів на субвенцію є міністерство молоді і спорту, що здійснює експертизу проєктів розбудови спортивної інфраструктури у громадах та приймає рішення щодо цільового направлення такої субвенції та її відповідності затвердженим урядом критеріям.

Згідно з порядком надання у 2021 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток спортивної інфраструктури, «Субвенція спрямовується на виконання нових та завершення розпочатих у попередніх періодах робіт з будівництва та реконструкції об'єктів спортивної інфраструктури (багатофункціональних спортивних комплексів, спортивних залів для ігрових видів спорту, різних видів єдиноборств, плавальних спортивних басейнів, льодових арен, спортивних стадіонів, палаців спорту), що призначені для проведення всеукраїнських та міжнародних змагань, а також навчально-тренувальних зборів для національних збірних команд з не менше ніж п'яти олімпійських видів спорту за таких умов: 1) для створення нових спортивних об'єктів:

- співфінансування у 2021 році з місцевих бюджетів та позабюджетних коштів, не заборонених законодавством, в обсязі не менше ніж 10 відсотків загальної вартості робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів, запланованих на перший рік;

- наявність необхідних для проведення робіт документів, зокрема проєктно-кошторисної документації, дозволу на виконання робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів, експертного звіту, затверджених в установленому порядку;

- подання матеріалів щодо плану використання коштів у 2021 році відповідно до затвердженого титулу спортивного об'єкта на проведення робіт з будівництва та реконструкції;

2) для завершення розпочатих у попередніх періодах робіт з будівництва та

реконструкції спортивних об'єктів, які виконувалися за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво/реконструкцію палаців спорту та спортивних басейнів:

- співфінансування у 2021 році з місцевих бюджетів та позабюджетних коштів, не заборонених законодавством, в обсязі не менше ніж 10 відсотків залишкової вартості робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів;

- подання фінансово-економічного обґрунтування щодо подальшого плану розвитку та експлуатації спортивного об'єкта з визначенням джерел фінансування на короткостроковий період (до трьох років);

- подання матеріалів щодо використаних коштів та виконаних робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів у минулих бюджетних періодах, включаючи документи щодо проведення робіт з будівництва та реконструкції спортивних об'єктів, які були виконані за рахунок коштів місцевого бюджету, міжбюджетних трансфертів та інших джерел, не заборонених законодавством [6].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Досліджено регіональні пріоритети розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в Україні. Аналіз обсягів фінансування фізкультури і спорту показав різноспрямованість тенденцій, що спостерігалися у регіонах. У більшості регіонів обсяги фінансування даної сфери скоротилися у 2020 році порівняно з попереднім періодом. Визначено, що більш ніж на 15% скоротилося фінансування досліджуваної сфери в Кіровоградській (-74%), Тернопільській (-35,2%), Черкаській (-29,5%) та Рівненській областях. У той же час збільшилося фінансування в Донецькій (+46%), Запорізькій (+53,7%), Івано-Франківській (+30%) та Чернігівській (+14%). В інших регіонах зміни у фінансуванні протягом року не настільки суттєві.

Наголошено, що незважаючи на структуру фінансування, розвиток спортивно-оздоровчої сфери наразі залежить насамперед від діючої гуманітарної політики та фінансової спроможності регіонів щодо її реалізації. Проаналізовано, що у 2020 році найвищим є рівень фінансової незалежності у фінансуванні сфери фізкультури і спорту у Київській, Тернопільській, Чернівецькій та Херсонській областях, де понад 90% бюджету спорту фінансується за рахунок коштів місцевих громад. Найбільш успішними у контексті залучення позабюджетних коштів на розвиток спорту є Хмельницька, Запорізька, Рівненська, Одеська та Донецька області, у яких

понад 5% надходжень забезпечуються із зовнішніх джерел. Основними регіональними пріоритетами розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в сучасних умовах є: створення нових спортивних об'єктів, завершення розпочатих у попередніх періодах робіт з

будівництва та реконструкції спортивних об'єктів, які виконувалися за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво / реконструкцію палаців спорту та спортивних басейнів.

Література.

1. Український інститут майбутнього. Як перетворити 1\$ на 15\$ або особливості впливу фізичної активності громадян на економіку країни: Доповідь. URL: <https://uifuture.org/>
2. Сіренко Р. Р. Державне управління системним розвитком сфери фізичної культури і масового спорту: програмно-цільовий підхід. Вісник Національного Університету Цивільного Захисту України. Серія «Державне управління». 2017. Вип. 2 (7). С. 180–190. DOI: 10.5281/zenodo.1038952
3. Солопенко В. В. Видатки на розвиток фізичної культури та спорту з державного та місцевого бюджетів: правові аспекти. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. № 3. С. 146–150.
4. Стахів І. Фінансування спортивно-оздоровчих послуг. Вісник КНТЕУ. 2015. № 2. С. 95–102.
5. Україна спортивна 2020. Інформаційний довідник. Міністерство молоді та спорту України. Київ, 2021.
6. Про затвердження Порядку та умов надання у 2021 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток спортивної інфраструктури. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/226-2021-%D0%BF#Text>
7. Крамаренко І.С., Козаченко Л.А., Стищенко О.В., Карабін К.О. Інклюзивний туризм – інвестиційна складова економіки регіону. *Агросвіт*. 2020. №11. С.83–89. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.11.83
8. Kramarenko I. Social-economic and intellectual development of Ukraine: Regional and national aspect. *Danish scientific journal*. 2017. №1. С.20-28.
9. Zhuravel Y., Popadynets N., Irtysheva I., Stetsiv I., Stetsiv I., Hryhoruk I., Boiko Y., Kramarenko I., Hryshyna N., Trushlyakova A. Management Aspects in the Higher Education Quality Assurance System. *International Conference on Human Interaction and Emerging Technologies*. 2021. pp. 635–642.
10. Іртищева І. О., Трушлякова А. Б., Рябець Д. М. Демографічна ситуація України в системі виміру людського капіталу та охорони здоров'я. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2019. № 4 (82). С.136–143.
11. Іртищева І., Рябець Д. Забезпечення доступності медичної допомоги як базової основи формування міцного здоров'я і благополуччя населення. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С. 60–65. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.060>

References.

1. Ukrains'kyj instytut majbutn'oho. Yak peretvoryty 1\$ na 15\$ abo osoblyvosti vplyvu fizychnoi aktyvnosti hromadian na ekonomiku krainy: Dopovid'. [Ukrainian Institute of the Future. How to convert \$ 1 to \$ 15 or features of the impact of physical activity on the country's economy: Report]. Available at: <https://uifuture.org/>
2. Sirenko, R. R. (2017). «Public administration of systemic development of physical culture and mass sports: program-target approach». Bulletin of the National University of Civil Defense of Ukraine. Public Administration Series. 2017. Issue 2 (7), pp. 180–190. DOI: 10.5281 / zenodo.1038952
3. Solopenko, V. V. (2018). «Expenditures on the development of physical culture and sports from state and local budgets: legal aspects». Current issues of domestic jurisprudence. no 3, pp. 146–150.
4. Stakhiv, I. (2015). «Financing of sports and health services» Bulletin of KNTEU. no 2, pp. 95–102.
5. Ukraina sportyvna 2020. (2021). Informatsijnyj dovidnyk. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Kyiv.
6. Pro zatverdzhennia Poriadku ta umov nadannia u 2021 rotsi subventsii z derzhavnoho biudzhetu mistsevym biudzhetam na rozvytok sportyvnoi infrastruktury. [On approval of the Procedure and conditions for providing subventions from the state budget to local budgets for the development of sports infrastructure in 2021]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/226-2021-%D0%BF#Text>
7. Kramarenko, I. S, Kozachenko, L. A., Stytsenko, O. V. and Karabin, K. O. (2020). «Inclusive tourism is an investment component of the region's economy». *Agrosvit*. no 11, pp. 83–89. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.11.83
8. Kramarenko, I. (2017). «Social-economic and intellectual development of Ukraine: Regional and national aspect». *Danish scientific journal*. no 1, pp. 20–28.
9. Zhuravel, Y., Popadynets, N., Irtysheva, I., Stetsiv, I., Stetsiv, I., Hryhoruk, I., Boiko, Y., Kramarenko, I., Hryshyna, N. and Trushlyakova, A. (2021). «Management Aspects in the Higher Education Quality Assurance System». *International Conference on Human Interaction and Emerging Technologies*. pp. 635–642.

10. *Irtysheva, I. O., Trushlyakova, A. B. and Ryabets, D. M.* (2019). «Demographic situation of Ukraine in the system of measuring human capital and health care». Bulletin of Sumy National Agrarian University. Series: Economics and Management. no 4 (82), pp. 136–143.

11. *Irtysheva, I. and Ryabets, D.* (2020). «Ensuring the availability of medical care as a basic basis for the formation of good health and well-being of the population». Economic analysis. Vol. 30. no 1. Part 2, pp. 60–65. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.060>

Abstract.

Romanenko S. Regional priorities of sports and health activities in Ukraine.

The decentralization reform enables local authorities to take the initiative, plan and develop sports and health activities in their territories without waiting for instructions from higher institutions. It should be noted that today the level of development of physical culture and sports, as well as the sports industry itself, is one of the criteria for the formation of competitive advantages, which indicates the quality of life in the region and stimulates human development, promoting interregional and international contacts.

The purpose of the article is to study the regional priorities for developing sports and health activities in Ukraine.

Results. Regional preferences for developing sports and health activities in Ukraine are studied. Analyzing the volumes of physical activities financing showed the divergence of the tendencies observed in the regions.

In most regions, funding for this area decreased in 2020 compared to the previous period. It is determined that the funding of the researched sphere decreased by more than 15% in Kirovohrad (-74%), Ternopil (-35.2%), Cherkasy (-29.5%), and Rivne oblasts. At the same time, funding increased in Donetsk (+ 46%), Zaporizhzhia (+ 53.7%), Ivano-Frankivsk (+ 30%) and Chernihiv (+ 14%). In other regions, changes in funding during the year are less significant.

Conclusions. It was emphasized that despite the funding structure, sports and health development now depends primarily on the current humanitarian policy and the financial capacity of the regions to implement it. It is analyzed that in 2020 the highest level of financial independence in financing physical culture and sports is in Kyiv, Ternopil, Chernivtsi, and Kherson oblasts, where local communities finance more than 90% of the sports budget. The most successful in the context of attracting extra-budgetary funds for the development of sports is Khmelnytsky, Zaporizhzhia, Rivne, Odesa, and Donetsk oblasts, where more than 5% of revenues are provided from external sources. The main regional priorities for the development of sports and health activities in current conditions are: the creation of new sports facilities, completion of work started in previous periods on the construction and reconstruction of sports facilities, which were performed at the expense of subventions from the state budget to local budgets, sports and sports pools.

Key words: regional priorities, sports and health activities, financing of physical activities and sports, youth.

Стаття надійшла до редакції 23.02.2021 р.

Бібліографічний опис статті:

Романенко С. С. Регіональні пріоритети спортивно-оздоровчої діяльності в Україні. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 4. С. 61-67.

Romanenko S. Regional priorities of sports and health activities in Ukraine. Actual problems of innovative economy. 2021. No. 4, pp. 61-67.

УДК 338.439.6:[330.15:338.432]; JEL classification: Q18

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-4-12>

ПРОХОРЧУК Світлана Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування, Міжнародний університет бізнесу і права, ORCID ID: 0000-0003-1487-2291

ЯГОДЗІНСЬКА Анна Станіславівна, здобувач, Міжнародний університет бізнесу і права, ORCID ID: 0000-0002-1548-5800

ХУТАК Артур Шир Ага, аспірант, Одеська національна академія харчових технологій, ORCID ID: 0000-0002-7860-2576

МОНІТОРИНГ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА ХАРЧУВАННЯ В РАМКАХ ПОРЯДКУ ДЕННОГО В ГАЛУЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

Прохорчук С. В., Ягодзінська А. С., Хутак А. Ш. А., Моніторинг продовольчої безпеки та харчування в рамках порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

25 вересня 2015 року 193 держави-члени ООН прийняли Порядок денний сталого розвитку до 2030 року. Він включає 17 цілей сталого розвитку (ЦСР) та 169 завдань, які будуть визначати дії урядів, міжнародних агентств, громадянського суспільства та інших інституцій протягом визначеного періоду, дотримуючись основних принципів, закладених у Цілях розвитку тисячоліття (ЦРТ). Порядок денний до 2030 року забезпечує глобальне бачення, яке охоплює весь спектр розвитку. 17 цілей ЦСР спрямовані на ліквідацію бідності та голоду на засадах відновлення природних ресурсів та сталого управління ними. Як і раніше, цілі об'єднують три виміри сталого розвитку – економічний, соціальний та екологічний – з тісно взаємопов'язаними цілями: жодна ціль не відокремлена від інших. Цілі є універсальними, і Порядок денний на 2030 рік є актуальним як для розвинених країн, так і для країн, що розвиваються.

Метою цієї статті є дослідження теоретико-методологічних засад моніторингу продовольчої безпеки та